

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ОБЛІКУ І АУДИТУ

Методичні вказівки

до самостійної роботи з дисципліни

«ОБЛІК В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ»

(для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності: 0305 «Економіка і підприємництво»,
бакалавр з економіки 6.030509 «Облік і аудит»)

Запоріжжя – 2020 рік

Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Облік в сільському господарстві» для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності: 0305 «Економіка і підприємництво», бакалавр з економіки 6.030509 «Облік і аудит» –
Укл.: Гринь В.П., к.е.н. – Запоріжжя: ЗНУ, 2020 - 12 с.

I. ВСТУП

Бухгалтерський облік — це одне з основних джерел інформації про виробничу і фінансово-господарську діяльність підприємств і об'єднань, необхідної для прийняття та реалізації управлінських рішень. Науково впорядкований облік на підприємстві є основою для реалізації функції контролю і аналізу господарської діяльності. Облік покликаний забезпечувати повсякденний контроль за правильним і цільовим використанням коштів, матеріальних, енергетичних і трудових ресурсів, їх збереженням, а також на базі аналізу сприяти поліпшенню фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій.

Дисципліна «Облік в сільському господарстві» вивчає питання обліку ресурсів, зобов'язань, господарських процесів, доходів, витрат і фінансових результатів; складання фінансової звітності підприємств сільського господарства, які виробляють сирі продукти рослинного і тваринного походження.

Мета навчальної дисципліни – здобути теоретичні знання та сформувати навички документального оформлення господарських операцій, використання облікових реєстрів для відображення господарських операцій, складання фінансової звітності з урахуванням специфіки сільськогосподарського виробництва.

У процесі вивчення предмету студенти набудуть глибоких економічних знань і практичних навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю в сфері сільського господарства.

Головні завдання навчальної дисципліни «Облік в сільському господарстві»:

- набуття студентами елементарних знань з основ фінансового обліку в сільському господарстві України;
- вміння використовувати облікову інформацію для оптимізації планів, контролю за їх виконанням, для встановлення факторів, що впливають на економічні показники роботи підприємств .
- вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку в сільському господарстві на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів;
- набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Основне завдання вивчення дисципліни є посилення загальної економічної, аналітичної і контрольної функцій на підприємствах та підготовки фахівців економічного напрямку, оволодіти знаннями необхідними для дослідження господарської діяльності і прийняття управлінських рішень.

На підставі глибокого вивчення теоретичного матеріалу і практичних питань організації та особливості ведення бухгалтерського обліку в сільському

господарстві необхідно прагнути до творчого осмислення економічних процесів на підприємстві і оцінки їх з точки зору ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів виробництва.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

Знати:

- основні засади, поняття і принципи бухгалтерського обліку в сільському господарстві;
- сутність і функції обліку в системі управління як підприємством, так і в сільському господарстві;
- методи бухгалтерського обліку та його елементи;
- техніку обліку та його організацію на підприємствах сільського господарства;
- на основі знання методологічних основ складати допоміжні відомості, облікові реєстри, бухгалтерські проводки, Баланс, звітність;
- дотримуватись правил комерційної таємниці й зберігання бухгалтерських документів;
- користуватися нормативними документами, що визначають порядок побудови бухгалтерського обліку.

Вміти:

- використовувати сучасну систему показників статистики сільського господарства;
- застосовувати методи статистичного аналізу для дослідження стану сільського господарства;
- проводити спеціально організовані статистичні спостереження;

Отже, у результаті вивчення дисципліни «Облік в сільському господарстві» студенти повинні:

- знати порядок формування достовірної облікової інформації про об'єкти обліку;
- розуміти значення сільськогосподарського виробництва, що формується в бухгалтерському обліку;
- вміти використовувати облікову інформацію для управління сільськогосподарським підприємством;
- вміти використовувати фінансову звітність для правильної оцінки господарських ситуацій і прийняття стратегічних рішень щодо їх поліпшення.

Вивчення дисципліни «Облік в сільському господарстві» передбачає у студентів наявність відповідної бази знань за такими дисциплінами: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Маркетинг», «Фінанси підприємств», «Господарське законодавство», «Економіка підприємств», «Менеджмент», «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз» тощо. Поглиблення знань буде продовжено в пов'язаній з нею дисципліні «Аудит», «Управлінський облік» та ін.

II. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Облік у сільськогосподарських підприємствах	2
2	Тема 2. Облік грошових коштів	2
3	Тема 3. Облік дебіторської заборгованості	4
4	Тема 4. Облік зобов'язань	2
5	Тема 5. Облік основних засобів, інших необоротних активів та капітальних інвестицій	2
6	Тема 6. Облік власного капіталу і забезпечення зобов'язань	2
7	Тема 7. Облік виробничих запасів, готової продукції і товарів	2
8	Тема 8. Облік праці та її оплати	2
9	Тема 9. Облік виробництва	4
10	Тема 10. Облік формування доходів, витрат і результатів діяльності	2
11	Тема 11. Порядок формування та облік фінансових результатів	3
12	Тема 12. Організація обліку в селянських (фермерських) господарствах	2
13	Тема 13. Фінансова звітність	2
14	Тема 14. Облік на позабалансових рахунках	2
Разом		33

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації. До самостійної роботи студентів з дисципліни «Внутрішньогосподарський контроль» відноситься:

- опрацювання законодавчих актів і нормативно-правових документів;
- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських і практичних занять;
- виконання індивідуальних практичних завдань;
- написання рефератів, есе тощо.

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем функціонування системи управління на підприємстві.

Теоретичні питання, з якими студентів необхідно ознайомитися:

1. Сутність основних нормативних документів, що регулюють обіг готівки в Україні.

2. Сутність основних нормативних документів, що регулюють безготівкові розрахунки в Україні.
3. Сутність основних нормативних документів, що регулюють розрахунки середньої заробітної плати.
4. Сутність основних нормативних документів, що регулюють склад і формування фінансової звітності.
5. Сутність основних нормативних документів, що регулюють обов'язкові платежі із соціального страхування.
6. Сутність основних нормативних документів, що регулюють нарахування зносу (амортизації) основних засобів.
7. Сутність основних нормативних документів, що регулюють оплату праці та відпусток.
8. Сутність основних нормативних документів, що регулюють облік виробничих запасів.
9. Сутність основних нормативних документів, що регулюють облік орендних операцій.
10. Сутність основних нормативних документів, що регулюють формування витрат виробництва і діяльності.
11. Документальне оформлення і облік витрат на формування основного стада.
12. Особливості оцінки сільськогосподарської продукції як специфічної групи запасів на аграрних підприємствах.
13. Документальне оформлення та облік надходження і витрачання продукції зернових культур. Методи обліку надходження зерна від урожаю поточного року.
14. Документальне оформлення та облік надходження і витрачання продукції овочівництва, садівництва, картоплі, технічних та баштанних культур.
15. Документальне оформлення та облік насіння і кормів власного виробництва.
16. Документальне оформлення та облік продукції тваринництва.
17. Документальне оформлення та облік надходження тварин на вирощуванні й відгодівлі за різними каналами.
18. Документальне оформлення та облік переведення робочої і продуктивної худоби на відгодівлю.
19. Документальне оформлення та облік переміщення й вибуття молодняку тварин і тварин на відгодівлі за різними напрямками.
20. Відображення операцій з надходження продукції вирощування тварин і тварин на відгодівлі в системі рахунків бухгалтерського обліку.
21. Охарактеризувати рахунок 10.
22. Охарактеризувати рахунок 11.
23. Охарактеризувати рахунок 12.
24. Охарактеризувати рахунок 23.
25. Охарактеризувати рахунок 37.
26. Охарактеризувати рахунок 64.
27. Охарактеризувати рахунок 685.

28. Охарактеризувати рахунок 70.
29. Охарактеризувати рахунок 90.
30. Охарактеризувати рахунок 91.

Практична частина: Мета самостійної роботи – закріпити теоретичні знання з внутрішньогосподарського контролю, набути навичок роботи з різними джерелами інформації, реферативного викладу матеріалу, що вивчається, та вирішення практичних завдань відповідно до тем, які розглядатимуться на практичних заняттях.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Розподіл балів, що присвоюють студентам для заліку, представлено в таблиці нижче. Розподіл балів, що присвоюють студентам для заліку з дисципліни «Облік в сільському господарстві»:

Поточне тестування та самостійна робота студента																Індивідуальне завдання	Залік	Сума
Змістовий модуль № 1								Змістовий модуль № 2										
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	MP	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	MP	20	20	100
3	3	3	3	3	3	3	9	3	3	3	3	3	3	3	9			
30								30										

Оцінювання знань здійснюється на основі поточного і підсумкового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для самостійного опрацювання оцінюванню підлягають: самостійне опрацювання тем загалом чи окремих питань; проведення розрахунків; написання рефератів; захист виконаних практичних завдань та може використовуватися як добір балів.

Відповідно до цього встановлюється така шкала оцінювання виконання завдань для самостійного опрацювання:

Об'єкт оцінювання	Форма контролю	Оцінка, бали
Підготовка рефератів та їх презентація	Результати презентації	0 – 1 (залежно від глибини засвоєння матеріалу і змістовності реферату)
Захист виконаних практичних робіт і проведених розрахунків	Індивідуальна співбесіда зі студентом в позааудиторний час	0 – 1 (залежно від глибини засвоєння матеріалу і правильності виконання завдання)
Разом	—	0 – 2

Максимальна кількість балів може бути отримана студентом, якщо він брав участь у всіх аудиторних заняттях.

IV. ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік в галузях економіки.— К.: Центр учбової літератури, 2008.— 392 с.
2. Балченко З. А. Бухгалтерський облік у туризмі і готелях / З. А. Балченко. — К.: Ліра-К, 2008.
3. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку / М. Т. Білуха. — К. : 2000. — 485 с.
4. Бутинець Ф.Ф., Чижевська Л.В., Герасимчук Н.В. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" /. - Житомир: ЖІТІ, 2004. - 416 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Особливості бухгалтерського обліку в галузях народного господарства. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" /. - Житомир: ЖІТІ, 2006.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студент вузів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит". / Вид. 2-е, доп. 1 перероб. - Житомир: ЖІТІ 2007. - 640 с.
7. Бухгалтерський облік в Україні: Навч. посібник. Нормативно-практичні матеріали / За ред. Р.Л.Хом'яка. — Л., 2001. — 728 с.
8. Бухгалтерський облік: основи теорії і практики / О. М. Лисюк, Г. П. Михайлова, Ю. Д. Чацкіс. — Д., 2003. — 443 с.
9. Валуев Б. И. Теория бухгалтерского учета: Учеб. пособ. / Б. И. Валуев. — О.: ОДЕУ; «Принт-мастер», 2002. — 272 с.
10. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: Практ. посіб. / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. — К. : Лібра, 2001. — 840 с.
11. Грабов Н. Н., Добровский В. Н. Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях. К.: А.С.К., 2000.
12. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку / Н. М. Грабова. — К.: КНЕУ, 2003. — 203 с.
13. Гура Н. О. Облік видів економічної діяльності: Навч. посіб. / Н. О. Гура. — К. : Знання, 2004. — 541 с.
14. Гура Н. О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика: Монографія / Н. О. Гура. — К.: Знання, 2006. — 351 с.
15. Даньків Й. Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки / Й. Я. Даньків, М. П. Лучко, М. Я. Остап'юк. — К: Знання, 2007. — 243с.
16. Даньків Й. Я., Лучко М. Г., Остап'юк М. Я. Бухгалтерський облік в галузях економіки.— К.: Знання-Прес, 2003.— 206 с.
17. Захожай В. Б. Бухгалтерський облік у галузях економіки / В. Б. Захожай, М. Ф. Базась, М. М. Матюха, В. М. Базась. — К.: МАУП, 2005. — 968 с.
18. Коблянська О. І. Фінансовий облік / О. І. Коблянська. — К.: Знання, 2004. — 473с.

19. Крупка Я. Д. Облік у будівництві: Підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Р. О. Мельник. — К.: Знання, 2008. — 631 с.
20. Шутикова Ж.Ф. Бухгалтерский учет на автотранспортном предприятии. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 128 с.

Додаткова:

1. Кужельний М. В. Бухгалтерський облік: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення / М. В. Кужельний. — К., 2005. — 217 с.
2. Ластовецький В. О. Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики : Монографія / В. О. Ластовецький. — Ч.: Прут, 2005. — 200 с.
3. Левицька С. О. Облік діяльності неприбуткових організацій: Монографія / С. О. Левицька. — Р.: УДУВГП, 2003. — 259 с.
4. Лень В. С. Бухгалтерський облік у галузях економіки / В. С. Лень, В. В. Гливенко. — К.: Знання, 2005. — 191с.
5. Ловінська Л. Г. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні / Л. Г. Ловінська, І. Б. Стефаник. — К.: НДФІ, 2006. — 240 с.
6. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.01 № 132.
7. Облік в галузях економічної діяльності: торгівля, автотранспорт, будівництво. Збірник задач і вправ: Навч. посібник / Н. М. Малюга та ін. / За ред. Ф. Ф. Бутинця. — Ж.: ЖІТІ, 2001. — 288 с.
8. Періодичні видання: «Бухгалтерський облік і аудит», «Все про бухгалтерський облік», «Дебет-Кредит», «Баланс», «Бухгалтерія».
9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України (МФУ) від 30.11.99 № 291, зареєстр. у Міністерстві юстиції України 21.12.99 р. за № 892/4185.
10. Правдюк Н. Л. Тенденції розвитку фінансового обліку в агропромисловому виробництві: теорія, методологія, практика: Монографія / Н. Л. Правдюк. — К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2005. — 420 с.
11. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Монографія / Пушкар М. С. — Т.: Економічна думка, 2000. — 567 с.
12. Свідерський Є. І. Бухгалтерський облік в галузях економіки / Є. І. Свідерський — К. : КНЕУ, 2004. — 234 с.
13. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник / В. В. Сопко. — К.: КНЕУ, 2000. — 578 с.
14. Ткаченко Н. М. Теоретико-методологічні проблеми формування бухгалтерського фінансового обліку : Монографія / Н. М. Ткаченко. — К.: А.С.К., 2001. — 348 с.
15. Чебанова Н. В. Бухгалтерский учет (торговые и посреднические предприятия) / Н. В. Чебанова, Л. Н. Котенко — Х.: Интеллект-ЭКО, 1994.

16. Чиж В. І. Інформаційне забезпечення управління витратами підприємств ЖКГ: теорія і практика: Монографія / І. Ч. Віра. — Л.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2005. — 288 с.
17. Шарманська В. М. Первинна документація і реєстри бухгалтерського обліку / В. М. Шарманська. — К.: Знання, 2003. — 270 с.
18. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В. Г. Швець. — К.: Знання, 2006. — 525 с.
19. Шевчук В. О. Контроль господарських систем у суспільстві з перехідною економікою (проблеми теорії, організації, методології) : [монографія] / В. О. Шевчук. — К- Київськ. держ. торг.-екон. ун-т, 1998. — 371 с.
20. Яремко І. Й. Економічний аналіз і аудит житлово-комунальних підприємств / І. Й. Яремко, Р. М. Сиротяк-Львів: Каменярь, 2005. — 375 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Верховної Ради України. - <http://lib.rada.gov.ua>
2. Державна науково-технічна бібліотека України. - <http://gntb.gov.ua>
3. Державний комітет статистики України. - <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. — <http://www.ssmc.gov.ua>
5. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). - <http://www.ebrd.com>
6. Законодавчі і нормативні акти України - <http://www.uazakon.com>
7. Індекс економічної свободи Heritage Foundation. - <http://www.heritage.org>
8. Індекс сприйняття корупції Transparency International. <http://www.transparency.org>
9. Інститут Реформ. - <http://www.ir.org.ua>
10. Кабінет Міністрів України. - <http://www.kmu.gov.ua>
11. Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). - <http://www.unctad.org>
12. Міжнародна організація з міграції. - <http://www.iom.org.ua>
13. Міжнародне енергетичне агентство. - <http://www.iea.org>
14. Міністерство економіки та з питань Європейської інтеграції. — <http://www.me.gov.ua>
15. Міністерство юстиції України. - <http://www.minjust.gov.ua/>
16. Національний банк України. - <http://www.bank.gov.ua>
17. Національний інститут стратегічних досліджень. - <http://www.niss.gov.ua>
18. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). —<http://www.oecd.org>
19. Організація об'єднаних націй. - <http://www.un.org>

20. Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). - <http://www.bsec-organization.org>

21. Президент України. - <http://www.president.gov.ua>

22. Світова організація торгівлі (COT). - <http://www.wto.org>

23. Світовий Банк . - <http://www.worldbank.org>

24. Світовий економічний форум. - <http://www.weforum.org>

25. Україна й Світова організація торгівлі. - <http://wto.in.ua>